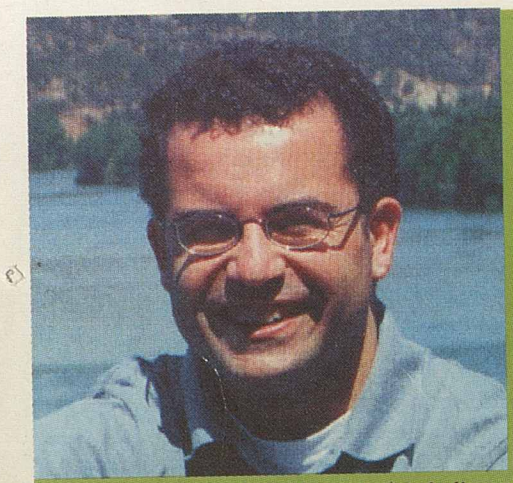

Jordi Bertran
expert en cultura popular

"La singularitat de la festa de Blancs i Blaus és que s'agafa una anècdota i es fa l'emblema de la festa"

Pocs coneixen el món de la cultura popular i les festes majors de tan a prop i des de tants punts de vista. Com a tècnic de gestió cultural a l' Ajuntament de Tarragona, Jordi Bertran té una àmplia experiència en la programació d'espectacles. Actualment és el director artístic de la Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional de Manresa. Llicenciat en filologia, ha publicat nombrosos assaigs sobre la festa, la teatralitat popular i la gestió cultural. També col·labora en programes de cultura popular i ha intervingut en nombrosos congressos i xerrades. Com a diable, ha participat en la recuperació dels Diables de l'Àliga de Tarragona i també ha contribuït a la declaració de les festes de Santa Tecla com a festa d'interès estatal.

Blancs i Blaus, rajolers,... de què et sona tot això?
He vingut diverses vegades a la Festa dels Blancs i els Blaus, amb l'avantatge que sempre he anat acompanyat de bons amics que m'han fet entendre la seva singularitat. Per sort la conec de fa molt temps...i sóc Blau.

Què té la nostra festa que no tinguin d'altres?
La singularitat de la festa de Granollers no és tant la competitivitat entre dues colles, que apareix en moltes altres, sinó el fet que s'agafa una anècdota local [la juguesca dels rajolers] i s'aconsegueix que sigui l'emblema de la festa, allò que aglutina i ho mou tot.

Què més en destacaries?
A la Festa Major de Granollers es compleix amb escreix un dels requisits principals que han de complir les festes majors d'arrel popular i tradicional: la implicació i participació de la ciutadania. Tampoc és gaire habitual el suport de l'Ajuntament a les iniciatives de les colles i la implicació de col·lectius ben diversos de la ciutat que treballen junts per tirar endavant la festa. Això és un valor que heu de mirar de cuidar, perquè el més habitual és que hi hagi una distància absoluta entre la gent i els governants locals.
El protagonisme gastronòmic és una altra característica singular d'aquesta festa. A totes les festes majors hi ha arrossades, però no és gaire habitual la coincidència de tants aperitius, concursos i dinars populars en tan poc temps.

Quina creus que és la raó de la revifalla de la cultura tradicional a Catalunya?
Els darrers vint anys s'ha fet una gran tasca de recuperació de tot el que té a veure amb la festa de carrer, en la tornada a un esperit popular, poc oficialitzat. Jo he tingut la sort de viure-ho en primera persona. A la festa major de Granollers es fa evident que durant aquests dies els ciutadans envaeixen massivament uns espais públics que la resta de l'any són simplement un lloc de pas i això és un dels canvis que les festes majors han viscut a tot Catalunya.

Què hi fa un filòleg embolicat en cultura popular?
Quan estudiava vaig fer una assignatura sobre la història del teatre a Catalunya, que durant molt temps va estar molt lligat a la cultura tradicional i popular. Em va interessar tant el tema que vaig acabar fent la tesi doctoral sobre el cicle de Corpus.

Ramon Aumedes, molt més que un creador de bestiari

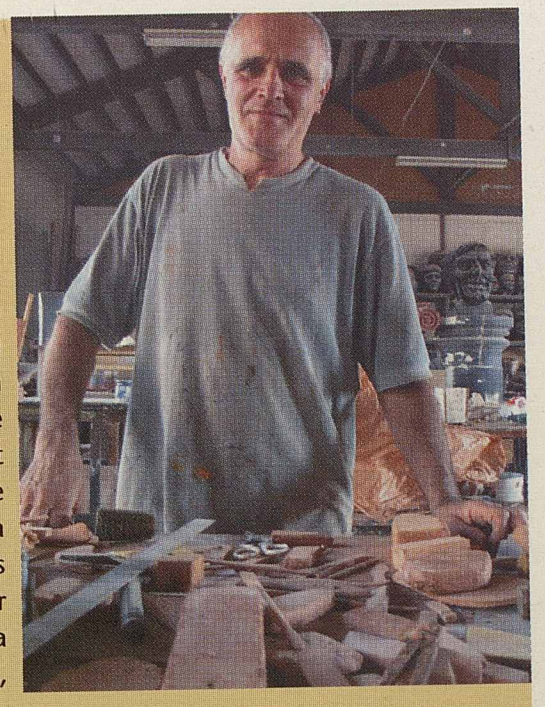

Ramon Aumedes, creador de més de 300 capgrossos, prop de 120 gegants i més de 30 dracs d'arreu de Catalunya, Castelló, Terol i fins i tot França és un artista lligat com ningú a la festa major de Granollers. El seu taller a l'antiga fàbrica tèxtil de Can Comas, al carrer Sant Jaume de Granollers, és caòtic, fascinant i punt de visita de curiosos amb mirada de nen, ha tingut una història paral·lela a la de blancs i blaus. Però qui és Ramon Aumedes? Entrem al taller Sarandaca i coneguem una mica millor qui s'amaga darrera el guix, el fang i les eines de fusta.

Des de molt petit va saber que volia ser escultor. "**Tenia habilitat amb el dibuix, com el meu pare, però el que de debò em fascinava era treballar els volums. Recordo que amb els primers trossos de plastilina que vaig aconseguir vaig fer els primers caps**", explica. En Ramon tampoc oblida "**els pessebres que fèiem amb el meu pare. Ell era un gran pessebrista, creava uns paisatges màgics, i jo disfrutava fent les figures**", recorda.

En anar a viure a Barcelona amb la seva família, als 14 anys, va apuntar-se a l'escola Massana, on va estudiar cinc anys. En acabar va continuar la seva formació artística a la facultat de Belles Arts. "**A mesura que anava estudiant veia més clar que volia ser escultor. I de mica en mica vaig fer un procés d'aprenentatge de l'escultura més clàssica cap un treball més abstracte, que és el que més m'agrada i el que sento més com a propi, és més íntim**", afegeix. I la diferència és clara. Els gegants i els dracs porten la signatura de Sarandaca, mentre que les seves creacions abstractes van signades com Aumedes.

Però com va començar la seva relació amb la festa major de Blancs i Blaus? "**La primera Comissió, els qui van engegar de nou la festa major, van passar per aquí i van veure que estava construint un gegant. Se'ls va acudir encarregar-me la restauració dels gegants de Granollers. Des de llavors no hem parat**", assegura.

Al taller Sarandaca (el nom prové del renom de la casa familiar a Guissona) hi treballen la seva dona, el seu fill i l'Auman. Puntualment també els ajuden una bona colla d'amics. "**Treballem moltes hores aquí, però procurem no estar massa hores seguides amb un mateix projecte**", explica. Tot i que la seva feina més coneguda és la seva faceta de cultura popular, al taller Sarandaca hi ha molts projectes. Ara per exemple, han acabat la maqueta d'un castell de 4 metres d'alçada i dos vaixells de prop de 7 metres cadascun. Altres projectes curiosos al llarg dels seus més de 20 anys de professió han estat la reproducció d'un gos a partir de fotos (se l'estimaven molt...) o, més recentment, la creació de capgrossos amb la imatge del polític Josep-Lluís Carod-Rovira.

La Pedra de l'Encant. Revista de la Festa Major de Granollers, 21/8/2004, p. 18 / Col·lecció de premsa i butlletins / Arxiu Municipal de Granollers